

תרומות בזמן מלחמת "חרבות ברזל"

ניתוח נתוני אמת מפלטפורמת JGive

מתקפת הטרור על יישובי עוטף עזה ב-7.10.2023 אשר הובילה לפתיחתה של מלחמת "חרבות ברזל", הביאה עימה גל של יוזמות אזרחיות. בישראל ומחוצה לה, רבים התגייסו למאמץ הקולקטיבי: קרנות פילנתרופיות, עמותות, ואנשים יחידים. בהרבה מן המקרים החברה האזרחית נתנה מענה לצרכים בשטח בצורה מהירה ואפקטיבית יותר מגופי הממשלה. לפי [דו"ח](#) שהתפרסם על ידי המכון לחקר החברה האזרחית והפילנתרופיה בישראל באוניברסיטה העברית, רוב הסיוע האזרחי בשבועות הראשונים למלחמה עסק בעיקר בחלוקת מזון, באיסוף אמצעים, בשינוע, ובהקצאת כוח אדם לסיוע לנפגעים, למפונים, ולחיילים. אולם חרף המוטיבציה והרצון הטוב, יוזמות חברתיות לא יכולות לתת מענה מספק לצרכים האזרחיים ללא תמיכה מספקת של משאבים ותשתיות גיוס מתקדמות. מטבע הדברים, בעתות משבר גובר הביקוש ליוזמות חדשות, ובמקביל מקורות ההכנסה העיקריים של העמותות (קרי מענקי ממשלה ומכירת שירותים) מתערערים. בעקבות כך, **מתחדד תפקידה החיוני של הפילנתרופיה, ושל התשתיות המאפשרות אותה, בחיזוק יכולותיה של החברה האזרחית בחירום.**

מסמך קצר זה, המסתמך על נתוני פלטפורמת גיוס ההמונים JGive סוקר את התמורות שחלו בפלטפורמה עם פרוץ המלחמה, ובהשוואה ל-12 החודשים שקדמו לה. הנתונים מצביעים על התגייסות חסרת תקדים של התורמים מישראל ומחוצה לה (לוח 1). למעשה, בחודש הראשון למלחמת חרבות ברזל נרשמו הנתונים הגבוהים ביותר בפלטפורמה **מאז השקתה** בשנת 2015.

לוח 1: התרומות מישראל ומחו"ל באוקטובר 2023 בהשוואה ל-12 החודשים הקודמים

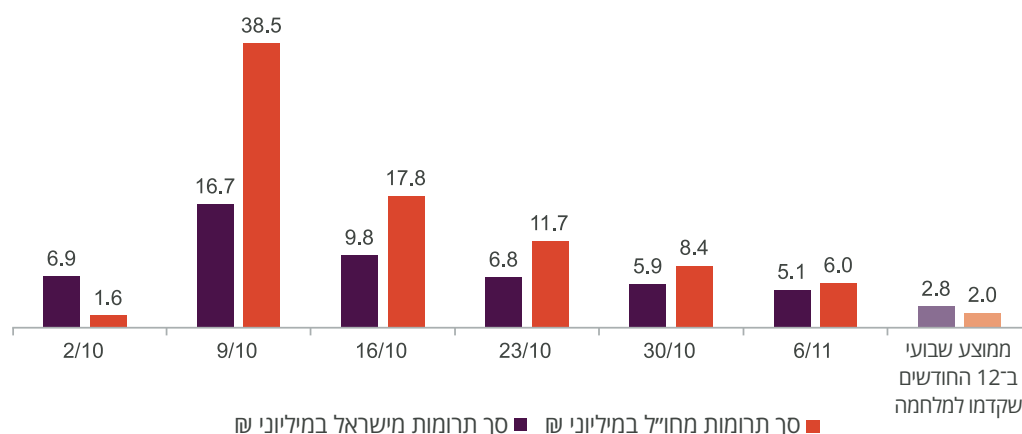
מישראל			מחו"ל			
מספר תרומות בחודש	סכום תרומות במיליוני ₪	תרומה ממוצעת ב"ש	מספר תרומות בחודש	סכום תרומות במיליוני ₪	תרומה ממוצעת ב"ש	
56,474	46.2	818	43,807	79.1	1,807	אוקטובר 2023
29,731	12.3	415	1,706	8.9	5,110	ממוצע חודשי ב-12 החודשים הקודמים
כמעט פי 2	כמעט פי 4	כמעט פי 2	פי 26	פי 9	פי 1/3	יחס בין אוקטובר 2023 לממוצע חודשי בשנה שלפני המלחמה

בפרט, במהלך חודש אוקטובר נתרמו דרך JGive יותר מ־100 אלף תרומות בהיקף כולל של יותר מ־125 מיליון ₪. **נתונים אלה גבוהים בהרבה מהממוצע החודשי שנרשם בפלטפורמה ב־12 החודשים שקדמו למלחמה** (אוקטובר 2022 עד ספטמבר 2023). היקף התרומות מישראל גדל בכמעט פי ארבעה. הגידול משקף שילוב בין מספר תרומות כפול ותרומה ממוצעת כפולה בחודש אוקטובר 2023, בהשוואה לממוצע 12 החודשים הקודמים. נתונים דומים אף משתקפים [בסקרים](#) שהתפרסמו על ידי המכון למשפט ופילנתרופיה באוניברסיטת תל אביב, המצביעים על עליה משמעותית בנכונות של הישראלים לתרום ולהתנדב על רקע מצב החירום במדינה.

בנוסף, בולטת במיוחד היא הירתמות התורמים מחו"ל, ככל הנראה יהודי התפוצות. הירתמות זו מתבטאת הן בגידול בהיקף התרומות, אך בעיקר בגידול המשמעותי במספר התרומות בהשוואה לממוצע החודשי ב־12 החודשים שקדמו למלחמה (פי תשעה ופי 26 בהתאמה). **נתונים אלו משקפים כניסה של מספר רב יותר של תורמים מחו"ל ותחושה של שותפות גורל עם המתרחש בישראל.**

במהלך חודש אוקטובר, ניתן לראות שבשבוע של פרוץ המלחמה התרומות הרקיעו (כ־38 מיליון ₪ מחו"ל ו־17 מיליון ש"ח מישראל). בשבועות הבאים ניכרת מגמה של ירידה בהיקף התרומות, אולם הן עדיין גבוהות בהרבה מהממוצע השבועי ב־12 החודשים האחרונים (תרשים 1).

תרשים 1. סך התרומות מישראל ומחו"ל מתחילת אוקטובר 2023 במיליוני ₪, לפי שבוע

לסיים, נתוני האמת מפלטפורמת JGive מחזקים את ממצאי הסקרים, ומאששים את ההנחה הרווחת בציבור באשר לגידול משמעותי בשיעורי ובהיקפי תרומה מישראל ומחו"ל לנוכח המלחמה. במקביל לכך שהשימוש בפלטפורמות המקוונות הולך ומתבסס כאופן גיוס ומתן תרומות נוח ונגיש, גובר העניין בפרסום הנתונים לציבור על ידי כל הפלטפורמות המקוונות הגדולות ואפליקציות הארנק/תשלומים הפועלות בישראל. דווקא בעת הזו, יותר מתמיד, שיקוף של הנדיבות והסולידאריות הגאות, לכשעצמו, עשוי לתרום לחוסנו של הציבור.